

هوای خاکستری؛ آینه تمام‌قد انزوای سیاسی و فرسودگی مدیریتی

سید وحید پیمان

مازوت‌سوزی می‌برد. اما این‌ها تنها عوامل فنی‌اند؛ ریشه اصلی در جای دیگری است: سقوط کیفیت حکمرانی و مسدود شدن مسیر عقلانی سیاست‌گذاری.

دولت به جای برنامه‌ریزی بلندمدت، هر سال نسخه تکراری «تعطیلی» را تجویز می‌کند؛ راهکاری که نه فقط آلودگی را کاهش نمی‌دهد، بلکه به اقتصاد ضربه می‌زند، چرخه خدمات عمومی را مختل می‌کند و مردم را در وضعیت انتظار و بلاتکلیفی نگه می‌دارد. تداوم این رفتار، نشانه‌ای از ناتوانی ساختاری در مواجهه با مسئله‌ای است که بیش از دو دهه است از آن سخن گفته می‌شود.

سیاست داخلی؛ هزینه سنگین اولویت‌گذاری غلط

ایران دهه‌هاست که فرصت مدرن‌سازی حمل‌ونقل، نوسازی صنایع، ارتقای استانداردها و سوخت و سرمایه‌گذاری را در تحقیقات محیط‌زیستی را از دست داده است. بودجه‌های حاکمیتی عمدتاً به حوزه‌هایی اختصاص یافته‌اند که ارتباط مستقیمی با رفاه عمومی و زیست‌پذیری شهرها ندارند. نتیجه آن است که هر سال منابع بیشتری صرف حل «اثرات بحران» می‌شود تا حل «علت بحران».

از سوی دیگر، ضعف شفافیت، نهادهای نظارتی کم‌توان و نادیده گرفتن تخصص، موجب شده اعتراض کارشناسان محیط‌زیست به تصمیم‌های غیرعلمی نادیده گرفته شود. سیاست‌گذاری محیط‌زیستی در ایران نه بر داده و پژوهش که بر مصلحت‌های کوتاه‌مدت، شرایط اضطراری و واکنش‌های لحظه‌ای بنا شده است.

تحریم‌ها و انزوای بین‌المللی؛ قفل شدن مسیر توسعه پایدار

در شرایطی که جهان با سرعت به سمت انرژی‌های پاک، خودروهای برقی، استانداردهای سخت‌گیرانه زیست‌محیطی و سرمایه‌گذاری‌های سبز حرکت کرده، ایران با زیرساخت‌های فرسوده انرژی و فناوری دهه‌های گذشته دست‌وپنج‌جه نرم می‌کند. تحریم‌ها راه ورود تکنولوژی‌های نوین، همکاری‌های محیط‌زیستی، سرمایه‌گذاری خارجی و دسترسی به تجهیزات صنعتی کم‌مصرف را تقریباً بسته است. دولت نیز به دلیل فشار مالی و محدود شدن تعاملات جهانی، توان توسعه نیروگاه‌های خورشیدی و بادی، نوسازی ناوگان حمل‌ونقل و بهبود استانداردها تولید انرژی را ندارد. به بیان دیگر، آلودگی هوا نه فقط بازتاب بحران محیط‌زیست، بلکه محصول سیاست خارجی‌ای است که کشور را از چرخه تحول جهانی خارج کرده و انرژی ایران را به‌جای توسعه، صرف بقا و مدیریت بحران می‌کند.

آینده‌ای که هزینه‌اش را مردم می‌دهند

قیمت این بی‌تدبیری‌ها مستقیماً از جان مردم پرداخت می‌شود. بیماری‌های قلبی، تنفسی، سرطان‌ها، کاهش بهره‌وری کاری، افت کیفیت زندگی و مهاجرت زیست‌محیطی، تنها بخشی از هزینه‌هایی است که به شهروندان تحمیل می‌شود.

در شرایطی که بسیاری کشورها آلودگی هوا را با اراده سیاسی، برنامه‌ریزی علمی و سرمایه‌گذاری هدفمند کنترل کرده‌اند، ایران همچنان در مرحله «تعطیلی» و «توصیه به ماندن در خانه» متوقف مانده است.

نتیجه‌گیری

آلودگی هوای ایران نه یک بحران طبیعی است و نه اجتناب‌ناپذیر. این بحران حاصل سال‌ها خطای مدیریتی، انحراف اولویت‌های ملی، سیاست خارجی انزواپخش، و ناتوانی در سرمایه‌گذاری برای آینده است. تا زمانی که ساختار تصمیم‌گیری محیط‌زیستی اصلاح نشود و تعاملات علمی، اقتصادی و بین‌المللی احیا نگردد، هر زمستان، فصل بازگشت همان کابوس تیره خواهد بود—کابوسی که این‌بار نه فقط آسمان که خرد جمعی را تیره می‌کند.

■ مردم باید بدانند کدام دستگاه‌ها در انجام وظایف خود کوتاهی کرده‌اند!

رئیس شورای ششم تبریز با اشاره به اینکه نمی‌خواهیم به صورت توصیه‌ای و تشریفاتی از قضیه آلودگی هوا عبور کنیم گفت: با کلی گویی، بحران رفع نمی‌شود بلکه تصمیمات باید قابل سنجش و الزام‌آور باشد، این بحران نیز اقدام جدی می‌طلبد که با تکرار صحبت‌های همیشگی جامه عمل نمی‌پوشد.

"غلامرضا احمدی" افزود: آلودگی هوا مسئله‌ای نیست که همه نگاه‌ها به شهرداری معطوف شود بلکه تمام دستگاه‌ها، صنایع و سازمان‌های خدمات‌رسان باید مطابق قانون و با نهایت مسئولیت‌پذیری وارد عمل شوند و اصلاً هم نباید تسلیم شد چرا که تبریز، شایسته شهری پاک است.

وی اضافه کر: یکی از نمایندگان مجلس پیرامون آلودگی هوای تبریز به صورت ویژه پیگیر جلسه با شورااست، از مسئولان استانی درخواست برگزاری جلسه کرده‌ایم و موضوعات مشخصی مطرح شده است.

احمدی ادامه داد: نمایندگان مجلس از جمله آقای مسعود پزشکیان - رئیس جمهور - در دوران نمایندگی خود در مجلس نیز چندین بار در خانه ملت تذکر داده‌اند اما هنوز نتیجه مطلوب حاصل نشده است لذا با این حال، پیگیری های لازم جهت بهبود آلودگی هوا را ادامه خواهیم داد و از ظرفیت تمام مسئولان استانی استفاده می‌کنیم.

رئیس شورای ششم شهر تبریز تاکید کرد: چند پیش‌نویس بسته پیشنهادی آماده کرده‌ایم که آن را به اداره کل محیط زیست آذربایجان شرقی ارائه دهیم تا بتوانیم صدای شهروندان شریف تبریز باشیم.

وی با تاکید بر ضرورت نظارت مستمر بر عملکرد دستگاه های اجرایی متذکر شد: شورا باید به‌صورت منظم و مکرر اجرائی مصوبات و عملکرد نهادهای مسئول استان را پایش کند چرا که نظارت جدی، پایه هر تحول و توسعه واقعی است.

احمدی در پایان خاطرنشان کرد: موضوع شفاف‌سازی را به نمایندگی از جانب مردم انجام می‌دهیم تا شهروندان دقیقاً بدانند کدام دستگاه‌های اجرایی درباره آلودگی هوای تبریز در انجام وظایف خود کوتاهی کرده‌اند!

■ مازوت سوزی نباید به مفر دستگاه‌ها برای فرار از پاسخ‌گویی تبدیل شود

رئیس کمیسیون حمل و نقل و ترافیک

حضرت آیت‌الله خامنه‌ای رهبر معظم انقلاب اسلامی در سخنرانی تلویزیونی خود (۱۴۰۴/۹/۶) مطالب مهمی را خاطر نشان کردند. در این ارتباط توجه به چند نکته از این سخنرانی، حائز اهمیت است.

۱- ایشان در خصوص جنگ ۱۲ روزه گفتند: «در جنگ ۱۲ روزه، ملت ایران بی‌تردید هم آمریکا و هم رژیم صهیونیستی را شکست داد. آنها آمدند و شرارت کردند اما کتک خوردند و دست خالی برگشتند و به هیچ‌یک از اهداف خود نرسیدند.» مهمترین هدف رژیم صهیونیستی و آمریکا از تجاوز به ایران نابودی تاسیسات هسته ای بود و شرارت کردند اما کتک خوردند و دست خالی نرسیدند، موبد ناکامی آمریکا و اسرائیل از تحقق این هدف است. ایشان در سخنرانی خود در تاریخ ۱۴۰۴/۸/۲۸ نیز در پاسخ به پایه گویی های ترامپ در کنست رژیم صهیونیستی مبنی بر نابود کردن توان هسته ای ایران در جمله ای کوتاه و پر معنا گفتند: «به همین خیال باش»-این دو موضع اخیر هر انقلاب حکایت از ناکامی دشمن برای بین بردن توان هسته ای ایران دارد و علت اصلی فشارهای آمریکا و سه کشور اروپایی به ایران از مسیر شورای حکام سازمان بین المللی انرژی اتمی برای اطلاع از میزان خسارت وارده به تاسیسات هسته ای را نشان می دهد.

۲- رهبر معظم انقلاب در این سخنرانی به ضررهای بزرگ آمریکا در جنگ ۱۲ روزه اشاره کردند و افزودند: «آمریکا در این جنگ به شدت ضرر کرد چرا که با وجود به‌کارگیری آخرین تسلیحات پیشرفته هجومی و دفاعی نتوانست به هدفش یعنی فریب دادن ملت و همراه کردن آنها با خود دست یابد بلکه اتحاد ملت بیشتر شد.» واقعیت صحنه نیز نشان داد که در زمینه نظامی، پس از حمله ایران به پایگاه نظامی العدید، آمریکا نه تنها به حمله ایران پاسخ نداد بلکه سریعاً تقاضای آتش بس کرد. متعاقباً این تفکر که آمریکا باید برای تأمین امنیت پایگاه‌های نظامی خود از خلیج فارس به نقاطی دورتر مانند جزیره ده‌گو گارسیا برود نیز در میان نخبگان نظامی آمریکا مطرح گردید. در این مقطع، هیبت آمریکا و پایگاه های نظامی این کشور فرو

ریخت و ضربه ای جبران ناپذیر به حیثیت ترامپ وارد شد. مضاف بر اینکه اصابت موشک‌های ویرانگر ایران بخصوص از روز هفتم به بعد، رژیم اشغالگر قدس را به معنای واقعی به وحشت انداخت و آنها را وادار کرد تا برای نجات خود دست به دامن آمریکا شوند. این رژیم در جنگ ۱۲ روزه با ایران، متحمل بین ۲۰ تا ۲۱ میلیارد دلار خسارت نیز شد. در عین حال ضرر بزرگ آمریکا، تقویت اتحاد ملی در ایران علیه دشمن و افزایش تنفراز آمریکا بود که در بیانات رهبر انقلاب نیز به آن اشاره شد.

۳- حضرت آیت‌الله خامنه‌ای در بخش دیگری از این سخنرانی با اشاره به نفرت جهانی از رئیس دولت صهیونیستی و آمریکا به جنگ پر خسارت و بی‌نتیجه اوکراین که نمونه‌ای از دخالت‌های آمریکاست، افزودند: «رئیس جمهور کنونی آمریکا که می‌گفت سه روزه این جنگ را حل خواهد کرد، ۲۸ ماده‌ای به کشوری است که آن را وارد جنگ کرده‌اند.» واقعیت هم این است که آمریکا به عنوان مشوق اصلی زلنسکی برای ادامه جنگ با روسیه نه

تنها از اوکراین حمایت نکرد بلکه با تحمیل طرح ۲۸ ماده‌ای به این کشور نشان داد که بیش از آن‌که حامی سیاست‌های ناتو و کشورهای اروپایی باشد، تلاش کرده تا نظر روسیه را تأمین کند. در واقع ترامپ ابتدا با مسکو وارد مذاکره شده و پس از دریافت نظرات طرف روسی، طرح خود را ارائه داد. براساس این طرح، منطقه مهم دونباس و شبه‌جزیره کریمه کاملاً به خاک روسیه ضمیمه خواهند شد و پذیرش این طرح توسط ناتو، دومین شکست بزرگ پیمان ائتلتیک شمالی را بعد از اشغال افغانستان رقم خواهد زد

۴- اشاره رهبر انقلاب به تلاش آمریکا برای «جنگ‌افروزی در دنیا بخاطر نفت و منابع زیرزمینی که دامنه آن امروز به آمریکای لاتین نیز رسیده است» ادعای آمریکا مبنی بر حضور در اطراف ونزوئلا برای مبارزه با مواد مخدر را زیر سوال برد چرا که فشار دولت ترامپ بر ونزوئلا اساساً برای دسترسی به بزرگ‌ترین ذخایر نفتی جهان است. گزارش‌های سازمان ملل متحد و اداره مبارزه با مواد مخدر آمریکان (DEA) نیز تأکید دارد که ونزوئلا اصلاً تولیدکننده کوکائین نیست. طبق گزارش

مهاجری:

اگر نماینده ای گفت سیم کارت سفید ندارم، خودش را به کوچه علی چپ می‌زند

علی چپ می‌زنند) ۲- سیم‌کارتی که با آن اینترنت سفید دارند دست یکی از بستگان و نزدیکان است ... این را هم بدانید: حتی عده‌ای از نمایندگان محترم برای افراد مختلف(از جمله همسر و فرزندان) هم درخواست سیم‌کارت‌سفید داشته اند که بعضاً داده شده است.

تا آنجا که می‌دانم همه نمایندگان‌مجلس (تاکید می‌کنم همه آنها و از جمله کسانی که ادای انقلاب‌گری درمی‌آورند) دارای سیم‌کارت سفید هستند.

اگر شنیدید بعضی از آنها ادعا می‌کنند نداریم

دو حالت دارد:

۱- تجاهل العارف می‌کنند(= خود را به کوچه

فعال سیاسی اصولگرا نوشت: عده ای از نمایندگان مجلس حتی برای افراد مختلف مثل همسر و فرزندان‌شان هم درخواست سیم‌کارت‌سفید داده اند.

به گزارش خبرگزاری خبرآنلاین، محمد مهاجری فعال سیاسی اصولگرا نوشت: اگر یک نماینده‌مجلس گفت خط سفید ندارم، بدانید که...

کارشناسان آن نیز نتوانستند و یا نخواستند تقاضای شورای شهر را قبول کرده و درباره علل و راهکارهای کاهش آلایندگی نیروگاه، صنایع و سایر موارد دخیل در این بحران توضیح دهند.

در حقیقت، مطالب کلیشه‌ای که در جلسات رسمی مطرح می‌شود بیشتر بر معلول‌شناسی تمرکز دارد در حالی‌که ۲۱ دستگاه و سازمان اجرایی در حوزه آلودگی هوا نقش دارند و باید به طور شفاف مشخص شود هر کدام طبق قانون هوای پاک چه وظایفی بر عهده دارند تا مطالبه‌گری درباره عملکرد آنها انجام گیرد...

مدیرکل محیط زیست آذربایجان شرقی می‌گوید وارونگی دما، سوخت‌های فسیلی و فرسودگی ناوگان حمل‌ونقل از مهم‌ترین عوامل آلودگی هوای تبریز هستند اما دستگاه‌های اجرایی مسئولیت خود را به درستی انجام نمی‌دهند!

بدانند وضعیت انتشار آلاینده‌ها در فصل چقدر و از چه منبعی است افزود: نمی‌شود هر کس برای بردن آلودگی از پاسخی تبدیل شود. "روح‌الله رشیدی" با بیان اینکه مردم حرق دارند

آنها این دلیل را مطرح می‌کنند که این کار هزینه دارد، خب! هزینه کنید؛ پس چه کسی باید بیاید این کار را انجام دهد؟ درباره فیلتراسیون پس از احتراق نیز کارشناسان معتقدند امکان‌پذیر است اما نیروگاه زیر بار نمی‌رود و توجیه نظری می‌آورد!

■ انتظار داریم شهروندان نیز در رعایت موارد زیست محیطی کم‌توجهی نکنند مدیرکل حفاظت از محیط زیست آذربایجان شرقی در این جلسه گفت: پایداری چوبی و وارونگی دما، سوخت‌های فسیلی و فرسودگی ناوگان حمل‌ونقل از مهم‌ترین عوامل آلودگی هوای تبریز هستند که تمام دستگاه‌ها باید مسئولیت خود را در این حوزه به درستی اجرا کنند.

محمدحسین حسن‌زاده با اشاره به حضور برخی نیروهای محیط زیست در جلفا به دلیل وقوع آتش‌سوزی، وضعیت محیط زستی استان را تکرارکننده توصیف کرد و افزود: بحران‌هایی مانند خشکی دریاچه اورمیه و مدیریت پسماند در شهرهای مختلف استان در شرایطی قرار دارد که عملاً اصولی نیست لذا اگر به این مسائل توجه نکنیم، با پیامدهای طبیعی بسیار سنگینی روبه‌رو خواهیم شد.

وی بر ضرورت تداوم مطالبه‌گری مردم تأکید کرد و یادآور شد: مطالبه‌گری حق مردم است و باید ادامه داشته باشد اما انتظار داریم خود شهروندان نیز در این حوزه کم‌توجهی نکنند و شهرهایی که در مجاورت نیروگاه‌ها قرار دارند طبیعتاً از آلودگی بیشتری رنج می‌برند.

مدیرکل حفاظت از محیط زیست استان اضافه کرد: در شرایط آلودگی، دستور توقف فعالیت‌های عمرانی صادر شده بود اما همچنان آسفالت‌ریزی در شهر انجام می‌شود که در تشدید آلودگی تأثیرگذار است که با صدور تذکر در این زمینه، اعتراض خود را اعلام کردیم.

حسن‌زاده اظهار کرد: تمام واحدهای تولیدی و خدماتی مشمول خوداظهاری را فهرست کرده و برای آن‌ها صورت جلسه تنظیم کرده‌ایم که این واحدها موظف‌اند هر فصل گزارش‌های خود را ارائه دهند.بدین ترتیب، شورای ششم شهر تبریز در حالی به سراغ اداره‌کل محیط زیست آذربایجان شرقی درباره بررسی عوامل آلودگی هوای تبریز رفت که تقریباً مازوت سوزی در ردیف متهم اول قرار گرفته و این سازمان نیز به دلیل عدم قدرت اجرایی در این مقوله، تنها در حد و اندازه ناظر قرار گرفته است؛ دقیقاً همانگونه که شورای شهر نظارت دارد!